

BZHIK.IR
گروه آموزشی بژیک

ویراست جدید

جزوه شب امتحان

نکات مهم

خلاصه

اندیشه اسلامی ۲

منطبق بر منبع اصلی: اندیشه اسلامی ۲ - جمعی از نویسندگان - نشر معارف

مناسب برای //
تمامی دانشجویان سراسر کشور

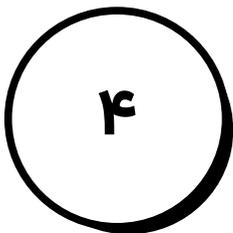
نویسنده منبع //
جمعی از نویسندگان

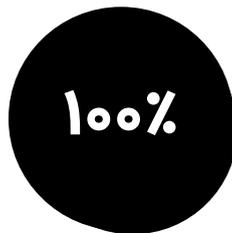
نوع فایل //
خلاصه، نکات مهم

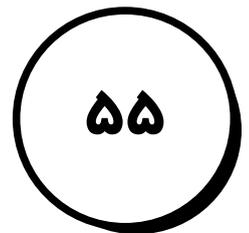
کیفیت //
تضمین ۱۰۰٪ (ویراست آخر)

ساعت مطالعه

پوشش نکات

صفحه مفید

درس اول: چیستی دین و ایمان دینی

■ امید و آرامش

- ✓ زندگی بدون امید به آینده و آرامش، ناخوشایند و دشوار است.
- ✓ انسان همواره می‌کوشد مایه امید و کانون اطمینان و آرامشی بیابد.
- ✓ دسته‌ای به ثروت، دسته‌ای به قدرت و گروهی به خویشاوندان خود و عده‌ای نیز به معبودی والا امید می‌بندند.
- ✓ انسان‌هایی که آرامش و خشنودی را به دیگران ارزانی می‌دارند، ارجمندند زیرا گم‌شده‌ای را به دست آورده‌اند که همه در پی آن هستند.
- ✓ انسان‌های ناآرام و مضطرب به دنبال منبعی هستند که ناامیدی را بزدايد و نور امید را بر دل بتاباند.

■ مکاتب و آرمان‌ها

- ✓ مکاتب مختلف در طول تاریخ دعوت‌نامه‌های بسیاری فرستاده و خود را برحق و برآورنده نیازها و آرمان‌های انسان نامیده‌اند.
- ✓ خواسته کانونی انسان، «هرچه برتر شدن و برتر ماندن» است.
- ✓ همه کوشش‌های انسان برای به دست آوردن چیزی است که با آن احساس «برتر بودن» کند.
- ✓ انسان مکتب و آیینی را برمی‌گزیند که آرمان‌ها و وعده‌هایش با خواسته درونی او بیشتر همخوان باشد.

دقت کنید:

اگر معیار کسی «لذت بردن» باشد، آیینی را انتخاب می‌کند که هدف اصلی‌اش کسب لذت باشد. اگر معیار «کسب قدرت» باشد، در پی مکتبی خواهد رفت که آن خواسته را بیشتر تأمین کند.

■ خواسته‌ها یا نیازها

- ✓ آدمی نیازها و خواسته‌هایی دارد که گاه از برخی نیازهای حقیقی خود بی‌خبر است.
- ✓ باید پرسید کدام یک اصل و پایه است و کدام یک فرع و پیرو؟
- ✓ عدم تمایز بین نیاز کاذب و خواسته صحیح مانند فرد بیماری است که غذای خاصی می‌خواهد اما برای سلامتی‌اش ضرر دارد.
- ✓ نیازها و خواسته‌های درونی و روحی انسان نیز چنین است؛ بسیاری اوقات چیزی را دوست دارد که در حقیقت برایش مضر و خطرناک است.
- ✓ برای حل این مسئله، انسان باید از چیستی و ابعاد هستی خود آگاه باشد.

■ هدف و معنای زندگی

- ✓ هدف و معنای زندگی چیست؟ پاسخ بستگی به دیدگاه فرد درباره چیستی خود انسان دارد.

- ✓ کسانی که انسان را فقط پدیده‌ای شخصی و محدود به کارهای شخصی می‌دانند، زندگی را تلاش برای حفظ زندگی (بقا) می‌دانند.
- ✓ کسانی که زندگی را جزئی از پهنه هستی و مرحله‌ای از حرکت به سوی جاودانگی می‌بینند، زندگی قطعه‌ای از آهنگ کل عالم و گامی به سوی کمال مطلق است.
- ✓ در حالت عادی، انسان توان خود را صرف ادامه زندگی، بهبود کیفیت آن و محافظت از آن می‌کند (تغذیه، رشد، حفظ سلامتی).
- ✓ انسان بیش از هر چیز برای حفظ حیات تلاش می‌کند و این برایش ارزشی ویژه دارد.

■ حیات جاودانه و دین

- ✓ مکاتب و آیین‌هایی که حقیقت انسان را در همین حیات جسمانی دنیا خلاصه می‌دانند، جایی برای دین در نظر نمی‌گیرند.
- ✓ در مکاتب دیگر که گوشه چشمی به عطش جاودانگی انسان دارند، مجموعه‌ای گنجانده شده که «دین» خوانده می‌شود.
- ✓ در ادیانی که پیامبر و کتاب آسمانی دارند، جاودانگی اهمیت ویژه و مفهومی عمیق دارد.
- ✓ پاسخ به ضرورت دین در حیات انسان، نیازمند تعیین معنای «حیات» و «دین» است.
- ✓ صورت نخست: حیات به معنای پدیده مادی و طبیعی باشد (مشترک با جانداران)؛ در این صورت حیات مجموعه‌ای از عقاید پوچ و بی‌هدف خواهد بود و دین جایگاهی نخواهد داشت.
- ✓ صورت دوم: حیات انسان هدفدار و معنادار در جهانی هدفدار باشد (پاسخ به سوالات: از کجا آمده‌ام؟ در کجا هستم؟ به کجا می‌روم؟).
- ✓ در صورت دوم، دین به معنای آموزه‌های بنیادین در صدد معرفی هستی و چیستی انسان و نمایاندن راه تحصیل سعادت جاودانه است.
- ✓ انسان همواره تلاش می‌کند لوازم لازم برای برآوردن خواسته بنیادین «جاودانگی» را فراهم کند.
- ✓ مسیر حرکت انسان با مسوری که رویکرد مادی به هستی دارد کاملاً متفاوت است.
- ✓ مثال: کلمه «است» (is) در یک متن ادبی؛ اگر به تنهایی دیده شود فقط جوهری سیاه است، اما اگر با ماقبل و مابعد خود دیده شود، معنایی در اهداف متن دارد.
- ✓ انسان نیز مانند آن کلمه است؛ اگر از امور ماقبل و مابعد خود بی‌خبر باشد، مسائلی همچون هدف زندگی و ضرورت دین بی‌ثمر است.

دقت کنید:

اگر انسان موجودی دارای حیات و شعور ویژه و عنصر جاودانگی‌خواهی باشد، جایگاه دین «نخستین و مهم‌ترین مطالبه انسان» است.

■ چیستی دین

- ✓ دین به دلیل پیوند با جاودانگی خواهی، ارزش ممتازی در زندگی دارد.
- ✓ تعریف دین گاه ساده و همه فهم و گاه پیچیده و دشوار است.
- ✓ معنای لغوی دین: اطاعت، جزا، خضوع، تسلیم.
- ✓ معنای اصطلاحی (دین شناسی): مجموعه ای از عقاید، اخلاق و دستورالعمل های وحیانی و الهی برای هدایت انسان ها.
- ✓ دین راه سعادت جاودانه انسان را می نمایاند و مجموعه ای از آموزه ها برای حیات دنیوی و اخروی است.

دقت کنید:

چون مصادیق دین و ویژگی های آن بسیار متنوع است، نمی توان تعریف واحدی که همه ادیان را در بر بگیرد ارائه داد.

- ✓ معانی دین در قرآن و روایات: جزا، تسلیم، عقیده، آیین، سلطنت، ایمان، یقین، حب و بغض قلبی، معرفت داشتن، دوستی ورزیدن، اخلاق نیکو.

■ ایمان دینی

- ✓ دین حق به آن توجه ویژه ای دارد و تنها با اطلاع و آگاهی ذهنی به دست نمی آید، بلکه باید با حقایق «ایمان» داشت و عمل کرد.
- ✓ ایمان دینی نشان دهنده تحقق ایمان دینی است و منشأ رفتارهای متناسب با آموزه های دینی می باشد.
- ✓ ایمان مایه سعادت و رستگاری در حیات اخروی است.
- ✓ معنای لغوی ایمان: از ماده «أ م ن» به معنای ایمنی، امنیت و نیز به معنای مخالف کفر.
- ✓ معنای اصطلاحی ایمان: امری مرکب از سه عنصر: ۱. باور قلبی، ۲. گفتار زبانی، ۳. رفتار با اعضا (جوارح).
- ✓ ایمان واقعیتی دارای شدت و ضعف است.
- ✓ ایمان شخصی ممکن است در عمق جان نفوذ داشته باشد، اما ایمان عادی سطحی باشد.
- ✓ شخص نخست (ایمان عمیق) در برابر دشواری ها از عقیده اش دست نمی کشد.

